

område. De af fångarne tillverkade arbeten blifva hufvudsakligen genom Statens försorg exporterade, ja Styrelsen är der så mån om industriidkarens rätt och bästa, att då åtskilliga soldater af inom Paris förlagda garnisonsregementen nyligen började en tillverkning af några obetydliga, på modet komna artiklar, blefvo de, på anmälan af åtskillige fabrikanter, strängeligen förbjudne att dermed fortfara.

På grund af hvad jag här anført, får jag hos Riksdagen vördsamt anhålla, att den behagade till Kongl. Maj:t ingå med en underdånig anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes i nåder förordna, att en komité nedsattes med uppdrag att afgifva underdånigt förslag, huru här antydda olägenheter må snarligen och på lämpligaste sätt afhjelpas.

Stockholm den 28 Januari 1867.

Conrad Th. Svanberg.

N:o 98.

Af Herr **Svanberg**: Om anslag för fortsatt utgifvande af det s. k. Thersnerska planchverket: "Fordna och närvarande Sverige".

Till fortsatt utgifvande af det så kallade Thersnerska planchverket "Fordna och närvarande Sverige", hvilket, på Hans Maj:t Konung Carl XIII:s befallning, börjadt år 1817 af Öfverstelöjtnanten U. Thersner, efter dennes år 1828 inträffade död blifvit fullföljdt först af hans enka och sedermera af deras ännu lefvande, lytta och i stor torftighet stadda dotter, Mamsell Thora Thersner, hafva Rikets Ständer vid flera föregående riksmöten och sednast år 1866 välvilligt anvisat ett belopp af 400 R:dr årligen.

Med erinran härom och upplysning, att under år 1866 af omförmälda arbete utkommit två häften, nemligen det 88:de, omfattande provinsen Westmanland, och det 89:de, omfattande provinsen Dalarne, samt att ytterligare ett häfte är nära färdigt att utgifvas, får jag, under åberopande af de skäl som finnas anförda dels i motionerna hos Borgare-Ståndet N:o 176 vid 1859 års riksdag, N:o 140 vid 1862 års riksdag och N:o 114 vid 1865 års riksdag, dels ock i Stats-Utskottets Utlåtanden angående regleringen af utgifterna under riksstatens Åttonde Hufvudtitel

N:o 123, punkten 120, vid 1859 års, N:o 139, punkten 143, vid 1862 års och N:o 66, punkten 141, vid sistlidna riksdag, vördsamt föreslå,
 det måtte Riksdagen, såsom uppmuntran till fortsatt utgifvande af ifrågavarande planchverk, som varit och är helt och hållet beroende af allmänt understöd, äfven för år 1868 anslå ett belopp af 400 R:dr att utgå med vilkor, att konstverket med samma nit som hittills fortsättes.

Om remiss af denna motion till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1867.

Conrad Th. Svanberg.

N:o 99.

*Af Herr **Hollander**: Rörande åtgärder till befrämjande af en utvidgad och förbättrad folkskoleundervisning samt om anvisande för sådant ändamål af återstående andelen utaf personliga skyddsafgiften.*

Man behöfver i våra dagar lyckligtvis icke framdraga bevis för den sjelfklara och obestridliga sanningen, att hvarje menniska eger både rättighet och skyldighet att blifva delaktig af upplysningens och bildningens välgärningar. Folkskolan utgör det förnämsta medlet för befrämjande af allmän medborgerlig bildning. Så länge folkbildningen hvarken är tillräckligt allmän och omfattande eller tillräckligt medborgerlig i den rigtning, som tid och samhällsförhållanden fordra, måste det vara såväl Folkrepresentationens som Regeringens pligt, att genom samverkande beslut söka undanrödja hvarje hinder, som ställer sig i vägen för folkskolans verksamhet och motsvarighet mot sitt ändamål. För det Svenska Folket är upplysningens allmänna utbredning och spridning till massan af folket särdeles vigtig af tvänne skäl: dels emedan det är ett litet folk, som, för att försvara sin politiska ställning och sin frihet mot andra mäktigare nationer, måste genom upplysningens allmänlighet ersätta bristen på materiel styrka, dels emedan det till sina inre förhållanden är ett fritt folk, som har att deltaga i lagstiftning och